

El 15 de setembre és el dia previst per tal que Umberto Bossi i els seguidors de la Lliga Nord proclamen la independència de la República de Padània. El fenomen s'ha convertit en el principal problema de la República Italiana.

La Padània desafia Itàlia

Umberto Bossi utilitza un llenguatge directe i, de vegades, groller. La seua personalitat ha estat imprescindible en l'èxit de la Lliga Nord.

El seu llenguatge és groller, el fillen de maleducat i vulgar. Tot i que ell afirma que ho fa perquè és un home del poble. Els aires de dictador dels quals es vanagloria, el situen per mèrits propis a la cua dels dirigents polítics europeus pel que fa a entrevistes i encontres amb líders internacionals. Tot un indicatiu que ningú no en vol saber res, d'ell, ni de les idees secessionistes que propugna per a una zona d'Itàlia on, de nacionalisme, senzillament no n'hi ha. De tota manera, Bossi, el líder de la Lliga Nord, té suport polític i ha creat a Itàlia un moviment que inspira temor i desconfiança en la societat democràtica. La cosa no té res a veure amb el nacionalisme cors ni amb l'irlandès, quebequès, basc o català, però la Lliga Nord i la República de la Padània que propugna són un fenomen interessant que aquesta tardor farà córrer molts rius de tinta. Bossi, ha proclamat per al 15 de setembre l'aixecament de la Padània, i si mig Itàlia riu l'altra parla del drama de l'ex-Iugoslàvia com un mal exemple que els italians no poden imitar.

El nacionalisme italià gairebé no existeix, la jove república italiana no ha aconseguit cap fervor patriòtic i els ciutadans pràcticament només vibren junts quan la selecció de futbol ("gli Azzurri") participen en un campionat europeu o en una copa del món. En diuen meravelles, de la seva regió, com en diu un nord-americà de l'estat on ha nascut, però sense més connotacions. Al marge d'això, i com gairebé a tot arreu, al nord menyspre-

en el sud, i des del *mezzogiorno* empobrit per les màfies es miren el nord amb una barreja d'enveja i d'admiració. En poques paraules, no hi ha nacionalismes perifèrics, ni tampoc des del centre no s'esgrimeix cap nacionalisme integrador. La unitat italiana es basa, com deia el professor Sergio Romano a la revista *Uomini & Business*, en el fet que nord i sud tenen "moltes

Bossi, ha proclamat per al 15 de setembre l'aixecament de la Padània, i si mitja Itàlia riu l'altra parla del drama de l'ex-Iugoslàvia.

raons de desacord, però poquíssimes per a dividir-se". Una anècdota de fa pocs dies serveix per il·lustrar com els italians viuen la reivindicació de la Padània: La mestressa d'una gelateria de Friburg (Alemanya) va enviar al seu germà de Treviso una carta adreçada a "Padània", no Itàlia. La carta va arribar i ningú no es va escandalitzar.

La ribera del Po. El 13 de setembre Bossi anirà al naixement del riu Po, a les muntanyes alpines del Piemont, i omplirà una ampolla amb aigua del gran riu septen-

trional italià. El dia 15, amb una gran barca, el líder de la Lliga Nord, baixará riu avall fins a la llacuna de Venècia, i hi abocarà l'aigua. Tot un símbol del territori que abastará la nova república.

Els de la Lliga afirmen convençuts que el 15 de setembre, més d'un milió de persones acompanyaran Bossi en els actes organitzats per la Lliga per proclamar la independència de la Padània, que també anomenen República del Nord. La gran marxa de la secessió ha de fer que centenars de milers de ciutadans es donin cita en els 180 punts al llarg de la ribera del riu Po. Alhora i segons el programa, l'anomenat Parlament del Nord proclamarà la independència.

Però la cerimònia de secessió no serà pas un llit de roses per a la Lliga. L'Aliança Nacional de Gianfranco Fini, grup postfeixista, ha convocat una manifestació pacífica a Milà, però se sap que des de Sicília uns tres-cents feixistes perillosos (sense "post") es preparen per rebentar els actes. A més, el petit Partit Popular (hereu dels vells democristians) també vol oposar-se a la Lliga amb una concentració a Torí, davant el que fou la primera seu parlamentària italiana, els verds-ecologistes construïran ponts simbòlics de "pau i de germanor" a diversos trams del riu Po.

Per si no n'hi hagués prou, l'església catòlica tampoc no s'estarà amb els braços plegats. Dos capellans de Màntua han proposat homilies a l'aire lliure, rosaris i pregàries per "la unitat d'Itàlia" també al llarg del riu. "Tots els fi-

dels –han escrit a *La Gazzetta di Mantova*– faran cadenes humanes als ponts”. L’arquebisbe encara no s’ha manifestat, però sí que ha volgut recordar que el dia 15 de setembre l’església catòlica celebra la festivitat de la Mare de Déu dels Dolors i que no hi ha res de millor que “passar el dissabte i el diumenge pregant”. El bisbe de Como, Alessandro Maggiolini, ha anat més lluny: “No voldria que per culpa d’alguns els set dolors de la Mare de Déu es convertissin en vuit. Em temo que la falta de notícies de l’estiu no hagi fet que aquests últims dies els diaris, la ràdio i la televisió s’hagin estimat més de dedicar titulars de primera pàgina al pallaso de la Lliga, Umberto Bossi, i oblidar els autèntics problemes del país”. Alfredo Battisti, bisbe d’Udine, s’ha mostrat també preocupat per la divisió anunciada per Bossi. Darrere la Lliga, el prelat hi veu “un seguit de justes reivindicacions de part de les forces dels treballadors a l’espera d’un federalisme just previst fins i tot per la Constitució”. “Un altra cosa –precisa Battisti a *La Repubblica*– és la secessió de Bos-

si. No hi estic d’acord, la unitat del país no es toca. Ho dic jo, un bisbe del Friül, de la zona on han mort, per defensar la pàtria, italians del nord, del centre i del sud.”

Mètodes d’inspiració gandhiana. Umberto Bossi, en anunciar la ruptura de l’estat italià unitari, va dir que inexorablement el 15 de setembre naixeria un nou món, “la República Federal de la Padània”. Bossi es mostra cada cop més com un visionari. “Som tan forts –proclama– que, igual que Gandhi, podem fer una revolució no violenta. A partir del dia 15 ens donarem un any per preparar la Constitució de la nova república”. Però el líder de la Lliga l’un dia afirma que és pacifista i l’altre fa una crida a destruir els repetidors de la RAI (la Radiotelevisió italiana). “Els repetidors –ha dit– són els nous carros armats del colonialisme romà; contra aquests només calen les armes anticarro i amb cent mil lires se’n destrueix un”.

Les amenaces de Bossi d’incitar a actes terroristes van deixar bocabadats el cap del govern, Romano Prodi, i el ministre de l’Interior,

Giorgio Napolitano, als quals no va tocar més remei que advertir que l’executiu no tolerarà la illegalitat. Bossi amb aquestes declaracions viola –segons els juristes– almenys dos articles del codi penal: el primer per instigar al terrorisme i el segon per actes contra instal·lacions d’utilitat pública. Tot plegat va fer que la portaveu del moviment, Simonetta Faverio, hi intervingués tot seguit per precisar que la Lliga no farà volar els repetidors de la RAI, però sí que tallarà les emissions televisives amb “els mètodes d’inspiració gandhiana que caracteritzen aquesta formació”.

Darrere un discurs de Bossi sempre hi ha d’haver algú que matisi les seves contundents i provocadores paraules. Bossi, això sí, desitja controlar la informació, rebutja taxativament la que prové de Roma i promet que els seus partidaris cremaran el dia 15 a la ribera del Po els rebuts del “cànon televisiu” que l’usuari paga anualment a la RAI. El líder de la Padània assegura, a més, que aviat al nord hi haurà un gran diari que no dirà les mentides de la premsa pagada per-

Romano Prodi amb els líders de l’Olivera després de guanyar les eleccions. El problema de la independència de Padània trenca l’esquema fals que feia d’Itàlia un país dividit únicament entre dreta i esquerra.

Bossi: "Volent una Lliga terrorista"

Aquest ha estat, sens dubte, l'estiu d'Umberto Bossi, el qual ha acaparat més portades de diaris italians que no cap altre tema, inclosos els Jocs Olímpics. A mitjan agost el líder de la Lliga Nord denunciava una conspiració per a atribuir un atemptat al seu partit i convertir-lo en una força terrorista. Segons Bossi, els serveis de l'espionatge militar italià, el SISMI, amb l'ajut de la CIA nord-americana (que hi posava trenta milions de dòlars), tenien dissenyada l'operació "Venjança Llombarda". El pla conspiratiu consistia a infiltrar agents del SISMI a la Lliga, gent que farien volar amb explosius plàstics un banc de Llombardia. Un cop investigat, l'atemptat terrorista, seria atribuït a la Lliga Nord, que així restaria desprestigiada davant l'opinió pública.

Però el pla es va saber, sempre segons Bossi, en el moment que un dels agents infiltrats va desertar i va fer avortar l'operació. El líder de la Padània va mostrar un document suposadament autèntic en què es podien llegir detalls d'aquesta "operació de terrorisme d'estat". Tot plegat, foc d'encenalls, com sigui que al cap d'uns dies una portaveu de la Lliga deia que tot plegat només havia estat un exemple del que és possible que faci l'estat per fer avortar la independència de la República del Nord. Amb Bossi ja tothom es comença a acostumar a no creure gaire al peu de la lletra el que diu, però ha d'anar amb compte perquè a dins la seva pròpia

formació comencen a créixer els enemics.

L'ideòleg de la Lliga, el professor Gianfranco Miglio, va ser el primer a deixar Bossi. Ara és el torn d'Irene Pivetti, que als trenta-un anys era, en la legislatura anterior, la presidenta de la

Bossi. Ha contestat durament les acusacions de terrorisme.

Cambra de Diputats més jove de la història. Pivetti ha estat pràcticament expulsada de la Lliga Nord per la seva posició contrària a la secessió d'Itàlia. Assegura que Bossi ha canviat les regles del joc, i aquest l'acusa de democristiana i l'amenaça de portar el seu cadàver al Vaticà.

Dins l'organització la paraula del líder ho és tot i difícilment es pot discutir. Si Bossi ha dit independència, ningú no pot optar pel federalisme. A Pivetti, una dona amb una imatge molt popular al país, no solament li han impedit de parlar més en públic als "aplecs" que el partit organitza gairebé cada cap de setmana, ans pretenen de prohibir-li'n l'entrada.

En un acte recent, mentre parlava Umberto Bossi a la tribuna, Irene Pivetti va aconseguir d'endur-se'n centenars de persones a un lloc a prop, on també va fer un míting. Un bon dia aquesta dona, que els fidels de Bossi consideren ingènua, toparà amb els "camises verdes", la guàrdia pretoriana de la Lliga, que amb una mica de sort la portaran amb tota correcció fora del recinte. Molts, la majoria periodistes, no han tingut tanta fortuna i han rebut més d'una clatellada. V. L.

què continuï al servei del règim. La crítica de Bossi contra els mitjans de comunicació té una certa part de raó, perquè aquests s'han rabejat amb ell d'una manera ferotge, i poques vegades ha pogut explicar realment què és el que vol

sense ser maltractat per columnistes, comentaristes i editorialistes d'aquests mitjans. De tota manera, tampoc mai la Lliga Nord no s'ha caracteritzat per tractar amb correcció els periodistes, que veuen cada cop més com els impedeixen

de fer la seva feina i fins i tot són expulsats dels actes, una mena d'aplecs a l'aire lliure on es poden veure tota mena de personatges disfressats de cavallers medievals, una litúrgia de culte al líder només pròpia del feixisme i de l'estalinisme, i també els "camises verdes", la guàrdia pretoriana de la Lliga que, segons Bossi, ha de ser la base del futur exèrcit de la Padània.

Missatge de normalitat. El desafiament de la Lliga ha agafat el govern de l'Olivera, que dirigeix Romano Prodi en plenes vacances, però és obvi que no es pot menys tenir la força d'un 15% dels vots, de quatre milions de ciutadans que han dipositat la confiança en un projecte que, sigui com sigui, genera expectatives i també suport en alguns sectors clau, sobretot entre l'empresariat del nord. El govern de centre-esquerra s'ha dedicat a minimitzar la provocació de Bossi. El ministre del Interior, Napolitano, no deixa d'afirmar que tot està "sota control" i el d'Exteriors, Lamberto Dini, ha assegurat en privat a les cancelleries dels països aliats, que a Itàlia no passa res.

L'ex-comunista Napolitano no pensa enviar les forces d'ordre públic per impedir el jurament col·lectiu previst de fidelitat a la Padània. "Un acte d'aquesta mena -ha dit- serà nul pel que fa al pla institucional i pràctic". Però també ha afegit que cal restar atents, perquè a força d'injuriar i d'amenaçar se'n poden seguir "conseqüències no desitjades i accions que escapin al control de tothom".

Els mitjans de comunicació han fet crides al bon senderi i a mantenir la protesta del nord en l'àmbit democràtic, però hi ha un fet que és, de lluny, el més convincent: la coalició governamental necessita, sobretot a la cambra baixa, els vots dels diputats de la Lliga. L'autèntica batalla, la veurem d'aquí a poques setmanes, quan es començaran a discutir els pressupostos. Aleshores, els homes de Bossi faran pagar molt cars els vots. La reforma federalista que es prepara -segons la majoria de dirigents de la Lliga- acabarà satisfent, de moment, Bossi mateix. 'L'Olivera' al

ROSANNA PUCHADES

govern i el "Pol de la Llibertat" a l'oposició, ha dit el ministre d'Afers Regionals, Franco Bassanini, han de fer "un front comú", convençut que les reformes federalistes deixaran Bossi sense arguments.

El projecte. Mentrestant Bossi i els seus correligionaris, com l'anomenat primer ministre del govern de la Padània, Giancarlo Pagliarini, quan ha pogut explicar en llibertat el seu projecte, han estat molt confusos i fins i tot contradictoris. No hi ha cap línia definida i tot indica més aviat una estratègia ben calculada. Un cop abandonada la via federal, la veritat és que la Lliga Nord ha treballat bastant a fons des de les seves instàncies descentralitzades tots els problemes sectorials amb l'opció independentista per bandera. Però no és gaire seriós que Bossi parli de crear un Banc de la Padània i que després Pagliarini parli tan sovint de federalisme.

Pagliarini, un dels homes de confiança del líder, és un economista prestigiós, que sap molt bé el que es fa i diu que demà mateix el nord pot tenir la moneda única, quan el sud subvencionat no s'espavilarà mai. "Nosaltres -declarava al diari *Avui*- tindrem l'Euro, i el sud la Lira que podrà ser devaluada i així rebran capital, inversions, llocs de treball i exportacions. El sud podrà construir, d'aquesta forma, una realitat industrial, turística, etc., i més tard entrar a Europa com nosaltres. Hi ha d'entrar després de

nosaltres per força, perquè en aquest moment al Veneto hi ha una empresa per cada dos habitants, quan al sud n'hi ha una per cada cent ciutadans". Mentre Bossi parla d'una ruptura amb objecció fiscal, expulsió de jutges, etc., Pagliarini afirma des de *L'Espresso*: "Nosaltres volem ser realistes i pacifistes. Tractarem amb Roma per arribar a una separació pactada, com es fa entre cònjuges educats que no tenen raons per a prosseguir junts. Un cop decidit que cadascú va pel seu camí, la resta es redueix a problemes tècnics. Hem de posar-nos d'acord simplement en la manera de repartir el deute públic entre els dos nous estats, de dividir el pressupost de les pensions i de donar vida a dues monedes diferents".

Aquests projectes -provocadors per alguns i més realistes per uns altres- no es basen només en paraules, tenen al darrere minuciosos estudis de prestigiosos economistes, juristes i professionals coneixedors de les estructures i el funcionament bàsic d'un estat. L'espectre de matances i guerra civil és utilitzat poc pel govern de Roma, convençut que, com en tantes coses, més val deixar passar el temps i que es refredin els ànims. De tota manera, l'anomenat govern de la Padània prepara la revolta fiscal d'una manera seriosa. En primer lloc cremaran els butlletins de pagament del cànon televisiu, després deixaran de pagar l'IVA, l'impost de la renda, etc. El desafiament de la Lliga és ara que es compleixin els seus pronòstics de mobilitzar, el dia 15, més d'un milió de persones, i després que aquestes responguin a les crides d'objecció fiscal. Si això passava, potser es complirien els disigs de Pagliarini: "La tarda del 16 de setembre que Prodi em truqui per telèfon, li donaré una cita i començarem a discutir sobre com dividir el país". Quan arribi aquest dia, tot serà possible, però de moment sona a *fantapolítica*, una paraula molt utilitzada pels italians. Traducció: "política ficció".

Vicenç Lozano

Química orgànica general

R. Mestres; S. Gil i Grau

Aquest text està orientat cap a la comprensió de la relació existent entre l'estructura i les propietats dels compostos orgànics.

Universitat de València
"Educació. Materials", 14

La pota de Pepin Pip

Estrella Ramon

Li diuen Estrella Ramon. L'hivern passat agafà un refredat fortíssim i s'hagué de passar al llit una setmana. Allà s'estava quan, de sobte, aparegué Pepin Pip, el virus més despistat de tots els virus de la grip. Il·lustracions de Marieta Pijoan

Edicions del Bullent
"Cavallet de Mar", 6

Diccionari valencià

Josep Lacreu (direcció)

2a edició corregida i augmentada. 80.000 entrades. Més de 10.000 veus noves: vocabulari tècnic, neologismes, mots dialectals i variants clàssiques. El referent més complet del valencià.

2.160 pp. 4.950 ptes.

Bromera
"Materials", 3

Somnis de somnis Els tres últims dies de Fernando Pessoa

Antonio Tabucchi

Després de l'èxit d'*Afirma Pereira*, el nou llibre d'Antonio Tabucchi.

140 pp. 1.400 ptes.

Editorial 62
"El Balanci", 290